

32002L0063

L 187/30

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

16.7.2002.

DIREKTIVA KOMISIJE 2002/63/EZ**od 11. srpnja 2002.****o utvrđivanju metoda Zajednice za uzimanje uzoraka za službenu kontrolu ostataka pesticida u i na proizvodima biljnog i životinjskog podrijetla i o stavljanju izvan snage Direktive 79/700/EEZ****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 76/895/EEZ od 23. studenoga 1976. o utvrđivanju maksimalnih razina ostataka pesticida u i na voću i povrću ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 2002/57/EZ ⁽²⁾, a posebno njezin članak 6.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 86/362/EEZ od 24. srpnja 1986. o utvrđivanju maksimalnih razina ostataka pesticida u i na žitaricama ⁽³⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 2002/42/EZ ⁽⁴⁾, a posebno njezin članak 8.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 86/363/EEZ od 24. srpnja 1986. o utvrđivanju maksimalnih razina ostataka pesticida u i na hrani životinjskog podrijetla ⁽⁵⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2002/42/EZ, a posebno njezin članak 8.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 90/642/EEZ od 27. studenoga 1990. o utvrđivanju maksimalnih razina ostataka pesticida u i na određenim proizvodima biljnog podrijetla, uključujući voće i povrće ⁽⁶⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2002/42/EZ, a posebno njezin članak 6.,

budući da:

- (1) Direktivama 76/895/EEZ, 86/362/EEZ, 86/363/EEZ i 90/642/EEZ predviđaju se službene provjere i kontrole kako bi se osiguralo poštovanje maksimalnih razina ostataka pesticida u i na proizvodima biljnog i životinjskog podrijetla. One također osiguravaju da Komisija može utvrditi metode uzorkovanja Zajednice.
- (2) Metode uzorkovanja ostataka pesticida u voću i povrću utvrđene su Direktivom Komisije 79/700/EEZ od 24. srpnja 1979. o utvrđivanju metoda Zajednice kod uzimanja uzoraka za službenu kontrolu ostataka pesticida u i na voću i povrću ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ SL L 340, 9.12.1976., str. 26.⁽²⁾ SL L 244, 29.9.2000., str. 76.⁽³⁾ SL L 221, 7.8.1986., str. 37.⁽⁴⁾ SL L 134, 22.5.2002., str. 36.⁽⁵⁾ SL L 221, 7.8.1986., str. 43.⁽⁶⁾ SL L 350, 14.12.1990., str. 71.⁽⁷⁾ SL L 207, 15.8.1979., str. 26.

(3) Prikladno je ažurirati ove metode kako bi odražavale tehnički napredak i utvrditi metode uzorkovanja ostataka pesticida u proizvodima životinjskog podrijetla kao i u drugim proizvodima biljnog podrijetla.

(4) Komisija Codex Alimentarius ⁽⁸⁾ razvila je i usuglasila metode uzorkovanja za određivanje ostataka pesticida radi usklađenosti s maksimalnim razinama ostataka (MRO). Zajednica je podržala i potvrdila preporučene metode. Postojeće odredbe o uzorkovanju uputno je zamijeniti s onima koje je razvila i usuglasila Komisija Codex Alimentarius.

(5) Direktivu 79/700/EEZ treba stoga staviti izvan snage i zamijeniti ovom Direktivom.

(6) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja,

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Odredbe utvrđene u ovoj Direktivi primjenjuju se za uzorkovanje proizvoda biljnog i životinjskog podrijetla s ciljem određivanja razine ostataka pesticida za potrebe Direktiva 76/895/EEZ, 86/362/EEZ, 86/363/EEZ i 90/642/EEZ i ne utječu na strategiju uzorkovanja, vrijednosti uzorkovanja i učestalost, kao što je navedeno u prilogima III. i IV. Direktivi Vijeća 96/23/EZ ⁽⁹⁾ o mjerama za praćenje određenih tvari i njihovih ostataka u živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla.

Članak 2.

Države članice zahtijevaju da se uzorkovanje radi provjera predviđeno u članku 6. Direktive 76/895/EEZ, u članku 8. Direktive 86/362/EEZ, u članku 8. Direktive 86/363/EEZ i u članku 6. Direktive 90/642/EEZ provede u skladu s metodama opisanim u Prilogu ovoj Direktivi.

⁽⁸⁾ Isprava CAC/GL 33-1999 Komisije Codex Alimentarius. FAO Rome. ftp://ftp.fao.org/codex/standard/volume2a/en/GL_033e.pdf⁽⁹⁾ SL L 125, 23.5.1996., str. 10.

Članak 3.

Direktiva 79/700/EEZ stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Direktivu.

Članak 4.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 1. siječnja 2003. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Kad države članice donose ove odredbe, one sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 5.

Ova Direktiva stupa na snagu sedmog dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. srpnja 2002.

Za Komisiju
David BYRNE
Član Komisije

PRILOG

METODE UZORKOVANJA PROIZVODA BILJNOG I ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA ZA ODREĐIVANJE OSTATAKA PESTICIDA RADI PROVJERE USKLAĐENOSTI S MAKSIMALNIM RAZINAMA OSTATAKA

1. CILJ

Uzorci namijenjeni službenoj kontroli razina ostataka pesticida u i na voću i povrću te u proizvodima životinjskog podrijetla uzimaju se u skladu s dolje opisanim metodama.

Cilj ovih postupaka uzorkovanja je omogućiti stvaranje reprezentativnog uzorka iz serije (lota), za analizu radi utvrđivanja usklađenosti s maksimalnim razinama ostataka (MRO) utvrđenim u prilogima direktivama Vijeća 76/895/EEZ, 86/362/EEZ, 86/363/EEZ i 90/642/EEZ te, u slučaju nepostojanja maksimalnih razina ostataka Zajednice, s drugim maksimalnim razinama ostataka poput onih koje je utvrdila Komisija Codex Alimentarius. Utvrđene metode i postupci uključuju one koje predlaže Komisija Codex Alimentarius.

2. NAČELA

Vrijednosti maksimalnih razina ostataka Zajednice temelje se na podacima o dobroj poljoprivrednoj praksi i sirovinama kao i na od njih dobivenoj hrani koji su skladu s maksimalnim razinama ostataka smatraju se toksikološki prihvatljivima.

Maksimalne razine ostataka za biljni proizvod, proizvod od jaja ili mliječni proizvod uzimaju u obzir maksimalnu očekivanu razinu u složenom uzorku koji potječe iz više jedinica obrađenog proizvoda i koji predstavlja prosječnu razinu ostataka u seriji. Maksimalne razine ostataka za meso i perad uzimaju u obzir očekivanu maksimalnu razinu u tkivima pojedinačnih obrađenih životinja ili ptica.

Posljedično, maksimalne razine ostataka za meso i perad odnose se na skupni uzorak (bulk sample) koji potječe od pojedinačnog primarnog uzorka, dok se maksimalne razine ostataka za biljne proizvode, proizvode od jaja i mliječne proizvode odnose na složeni skupni uzorak koji potječe od jednog do deset primarnih uzoraka.

3. DEFINICIJE POJMOVA

Analitička proba

Reprezentativna količina materijala uzetog iz analitičkog uzorka prikladne veličine za mjerenje koncentracije ostataka.

Napomena: Za uzimanje analitičke probe može se koristiti pribor za uzorkovanje.

Analitički uzorak

Materijal pripremljen za analizu iz laboratorijskog uzorka odvajanjem dijela proizvoda koji se analizira ⁽¹⁾ ⁽²⁾, nakon čega se miješa, melje, fino sjecka itd. da bi se uzele analitičke probe uz minimalne greške pri uzorkovanju.

Napomena: Priprema analitičkog uzorka mora odražavati postupak koji se koristi za utvrđivanju maksimalne razine ostataka, te stoga dijelovi proizvoda koji će biti analizirani mogu uključivati dijelove koji se obično ne konzumiraju.

Skupni uzorak

Za druge proizvode osim mesa i peradi, to je skup primarnih uzoraka uzetih iz serije, združenih i dobro promiješanih. Za meso i perad, podrazumijeva se da je primarni uzorak isto što i skupni uzorak.

Napomena: a) Primarni uzorci moraju imati dovoljno materijala da bi se omogućilo uzimanje svih laboratorijskih uzoraka iz skupnog uzorka.

b) U slučajevima gdje su odvojeni laboratorijski uzorci pripremljeni tijekom prikupljanja primarnog uzorka (ili primarnih uzoraka), skupni uzorak predstavlja sumu laboratorijskih uzoraka u vrijeme uzimanja uzoraka iz serije.

Laboratorijski uzorak

Uzorak poslan u laboratorij, ili iz njega primljen. To je reprezentativna količina materijala uzeta iz skupnog uzorka.

Napomena: a) Laboratorijski uzorak može biti cijeli skupni uzorak ili njegov dio.

b) Jedinice se ne smiju rezati ili lomiti kako bi se dobio laboratorijski uzorak (ili uzorci), osim u slučajevima gdje je podjela jedinica navedena u tablici 3.

c) Više identičnih laboratorijskih uzoraka se može pripremiti.

⁽¹⁾ Klasifikacija hrane EZ-a: Prilog I. Direktivi 86/362/EEZ i Prilog I. Direktivi 86/363/EEZ, kako su izmijenjene Direktivom 93/57/EZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 1.) i Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ kako je izmijenjena Direktivom 95/38/EZ (SL L 197, 22.8.1995., str. 14.)

⁽²⁾ Dijelovi proizvoda na koje se odnose maksimalne vrijednosti: Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ, kako je izmijenjena Direktivom 93/58/EEZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 6.)

Serija (lot)

Količina prehrambenog materijala dostavljena jednokratno i za koju se prema informaciji dobivenoj od uzorkivača zna ili pretpostavlja da posjeduju jedinstvene karakteristike kao što su podrijetlo, proizvođač, sorta, poduzeće koje pakira proizvode, način pakiranja, oznake, pošiljatelj itd. Sumnjiva je serija ona za koju se iz bilo kojeg razloga sumnja da sadrži prekomjerne ostatke. Nije sumnjiva ona serija za koju ne postoji nikakav razlog za sumnju da sadrži prekomjerne ostatke.

- Napomene:*
- a) Kad pošiljka sadržava serije za koje se može utvrditi da potječu od različitih uzgajivača itd., svaka se serija treba razmatrati zasebno.
 - b) Pošiljka se može sastojati od jedne ili više serija.
 - c) Kada veličina ili granica svake serije u velikoj pošiljci nije lako određiva, svaka se serija vagona, kamiona, brodskih odjeljaka itd. može smatrati pojedinačnom serijom.
 - d) Na primjer, serija može biti izmiješana u procesu razvrstavanja ili proizvodnje.

Primarni uzorak

Jedna ili više jedinica uzetih s jednog mjesta u seriji.

- Napomene:*
- a) Mjesto uzimanja primarnog uzorka u seriji poželjno je izabrati slučajnim odabirom, ali kada je to fizički nepraktično, uzorak se uzima nasumice iz dostupnih dijelova serije.
 - b) Broj jedinica potrebnih za primarni uzorak određuje se minimalnom veličinom i brojem potrebnih laboratorijskih uzoraka.
 - c) Kod biljnih proizvoda, proizvoda od jaja i mliječnih proizvoda gdje je iz serije uzeto više od jednog primarnog uzorka, svaki primarni uzorak trebao bi imati približno jednak udio u skupnom uzorku.
 - d) Jedinice se mogu nasumice rasporediti za pripremu laboratorijskih uzoraka za ponovnu analizu u vrijeme skupljanja primarnog uzorka (ili primarnih uzoraka), u slučajevima kada su uzorci srednje veličine ili krupni te se miješanjem skupnog uzorka laboratorijski uzorak neće učiniti reprezentativnim ili u slučaju gdje se jedinice (npr. jaja, mekano voće) mogu oštetiti tijekom miješanja.
 - e) Gdje su primarni uzorci uzeti u razmacima tijekom utovara ili istovara serije, „mjesto” uzorkovanja je vremenski određeno.
 - f) Jedinice se ne smiju rezati ili lomiti kako bi se dobio primarni uzorak (ili uzorci) osim u slučajevima gdje je podjela jedinica navedena u tablici 3.

Uzorak

Jedna ili više jedinica izabrana iz populacije jedinica, ili dio materijala odabran iz veće količine materijala. Vezano uz ove preporuke, reprezentativni je uzorak namijenjen tome da bude reprezentativan za seriju, skupni uzorak, životinju itd. u pogledu sadržaja ostatka pesticida, a ne nužno drugih svojstva.

Uzorkovanje

Postupak kojim se uzimaju uzorci.

Pribor za uzorkovanje

- i. Alat poput lopatice, žlice, svrdla, noža ili sonde koji se koriste za uzimanje jedinice iz cjelokupne pošiljke materijala (bulk material), iz pakiranja (kao što su bačve, veliki sirevi) ili iz jedinica mesa ili peradi koje su prevelike da bi se uzimale kao primarni uzorci.
- ii. Alat poput kutije za sortiranje koji se koristi za pripremu laboratorijskog uzorka od skupnog uzorka, ili za pripremu analitičke probe od analitičkog uzorka.

Napomene:

- a) Posebni pribor za uzorkovanje opisan je ISO ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ i IDF ⁽⁴⁾ normama.

- b) Za uzimanje uzoraka u obliku listića, priborom za uzorkovanje možemo smatrati ruku uzorkivača.

⁽¹⁾ Međunarodna organizacija za normizaciju, 1979. Međunarodne norme ISO 950: Žitarice – uzorkovanje (u zrnu).

⁽²⁾ Međunarodna organizacija za normizaciju, 1979. Međunarodne norme ISO 951: Mahunarke u vrećama – uzorkovanje.

⁽³⁾ Međunarodna organizacija za normizaciju, 1980. Međunarodne norme ISO 1839: Uzorkovanje – čaj.

⁽⁴⁾ Međunarodni savez mljekara, 1995. Međunarodne IDF norme 50C: Mlijeko i mliječni proizvodi – metode uzorkovanja.

Uzorkivač

Osoba osposobljena za postupke uzorkovanja i, ako je potrebno, ovlaštena od strane nadležnih tijela za uzimanje uzoraka.

Napomena: Uzorkivač je odgovoran za sve postupke koji vode prema i uključuju pripremu, pakiranje i otpremu laboratorijskog uzorka (ili laboratorijskih uzoraka). Važno je da uzorkivač razumije nužnost dosljednog pridržavanja određenih postupaka uzorkovanja, dostavlja cjelokupnu dokumentaciju i usko surađuje s laboratorijem.

Veličina uzorka

Broj jedinica ili količina materijala koja sačinjava uzorak.

Jedinica

Najmanji zasebni dio u seriji koji se uzima za pripremu cijelog primarnog uzorka ili njegovog dijela.

Napomena: Jedinice se određuju na sljedeći način:

- a) Svježe voće i povrće. Svako cjelovito voće, povrće ili grozd (kao npr. kod grožđa) čine jedinicu, osim u slučaju da su presitni. Kod zapakiranih malih proizvoda jedinice se mogu utvrditi kao u točki (d). Ako se pribor za uzorkovanje može upotrijebiti, a da se ne ošteti materijal, jedinice se mogu oblikovati na taj način. Pojedinačna jaja, svježe voće ili povrće ne smiju se rezati ili lomiti radi pripreme jedinica.
- b) Velike životinje, njihovi dijelovi ili organi. Dio ili cjelina određenog dijela životinje ili organa treba činiti jedinicu. Za pripremu jedinica dijelovi životinje ili organi mogu se rezati.
- c) Male životinje, njihovi dijelovi ili organi. Svaka cijela životinja ili cijeli dio ili organ životinje mogu činiti jedinicu. Kod zapakiranih proizvoda, jedinice se mogu utvrditi kao u niže navedenoj točki (d). Jedinice se mogu pripremiti korištenjem pribora za uzorkovanje tamo gdje se on može koristiti bez utjecaja na sadržaj ostataka pesticida.
- d) Zapakirani materijali. Kao jedinice uzimaju se najmanja pojedinačna pakiranja. Ako je najmanje pakiranje vrlo veliko, uzorkuje se kao skupni uzorak, kao u točki (e). Ako su najmanja pakiranja vrlo mala, jedinicu može činiti grupa pakiranja.
- e) Cjelokupna pošiljka materijala i velika pakiranja (kao bačve, sirevi itd.) koji su pojedinačno preveliki da bi se uzimali kao primarni uzorci. Jedinice se pripremaju priborom za uzorkovanje.

4. POSTUPCI UZORKOVANJA ⁽¹⁾

4.1. Mjere opreza

Onečišćenje i kvarenje (propadanje) uzoraka mora se spriječiti u svim stadijima zbog njihovog mogućeg učinka na rezultate analize. Svaka serija za koju se provjerava sukladnost mora se odvojeno uzorkovati.

4.2. Sakupljanje primarnih uzoraka

Minimalni broj primarnih uzoraka koji se uzimaju iz serije određen je u tablici 1. ili u tablici 2. u slučaju sumnjive serije mesa ili peradi. Svaki primarni uzorak mora se uzeti slučajnim odabirom u seriji, koliko je to moguće. Primarni uzorci moraju sadržavati dovoljno materijala za pripremu potrebnog laboratorijskog uzorka (ili laboratorijskih uzoraka) iz serije.

Napomena: Pribor za uzorkovanje žitarica ⁽²⁾, mahunarki ⁽³⁾ i čaja ⁽⁴⁾ opisan je u preporukama ISO-a, a onaj koji se zahtijeva za mliječne proizvode ⁽⁵⁾ opisan je od strane IDF-a.

Tablica 1.

Minimalni broj primarnih uzoraka koji se uzimaju iz serije

	Minimalni broj primarnih uzoraka koji se uzimaju iz serije
a) Meso i perad	
Serija koja nije sumnjiva	1
Sumnjiva serija	Utvrđena u skladu s tablicom 2.

⁽¹⁾ Mogu se usvojiti ISO preporuke za uzorkovanje znatih proizvoda (vidjeti napomenu 3) ili druga roba otpremljena u rasutom stanju, ako bude zatraženo.

⁽²⁾ Međunarodna organizacija za normizaciju, 1979. Međunarodne norme ISO 950: Žitarice – uzorkovanje (u zrnu).

⁽³⁾ Međunarodna organizacija za normizaciju, 1979. Međunarodne norme ISO 951: Mahunarke u mahuni – uzorkovanje.

⁽⁴⁾ Međunarodna organizacija za normizaciju, 1980. Međunarodne norme ISO 1839: Uzorkovanje – čaj.

⁽⁵⁾ Međunarodni savez mljekara, 1995. Međunarodne IDF norme 50C: Mlijeko i mliječni proizvodi – metode uzorkovanja.

	Minimalni broj primarnih uzoraka koji se uzimaju iz serije
	Najmanji broj primarnih uzoraka koji se uzimaju iz serije
b) Drugi proizvodi	
i. Zapakirani proizvodi ili proizvodi u rasutom stanju za koje se pretpostavlja da su dobro izmiješani ili homogenizirani	1 (Primjerice, serija može biti izmiješana razvrstavanjem ili u procesu proizvodnje)
ii. Zapakirani proizvodi ili proizvodi u rasutom stanju koji možda nisu dobro izmiješani ili homogenizirani	Kod proizvoda koji se sastoje od velikih jedinica, a koji su prvenstveno prehrambeni proizvodi isključivo biljnog podrijetla, minimalni broj primarnih uzoraka treba biti u skladu s minimalnim brojem jedinica potrebnih za laboratorijski uzorak (vidjeti tablicu 4.)
bilo:	
Težina serije, kg	
< 50	3
50-500	5
> 500	10
ili:	
Broj limenki, kartonskih kutija ili drugih spremnika u seriji	
1-25	1
26-100	5
> 100	10

Tablica 2.

Broj slučajno odabranih primarnih uzoraka potrebnih za vjerojatnost pronalaska najmanje jednog neusklađenog uzorka u seriji mesa ili peradi, za zadanu količinu neusklađenih ostataka u seriji

Postotak neusklađenih ostataka pesticida u seriji	Minimalni broj uzoraka (no) potrebnih za otkrivanje neusklađenog ostatka s vjerojatnošću od:		
	90 %	95 %	99 %
90	1	—	2
80	—	2	3
70	2	3	4
60	3	4	5
50	4	5	7

Postotak neusklađenih ostataka pesticida u seriji	Minimalni broj uzoraka (no) potrebnih za otkrivanje neusklađenog ostatka s vjerojatnošću od:		
	90 %	95 %	99 %
40	5	6	9
35	6	7	11
30	7	9	13
25	9	11	17
20	11	14	21
15	15	19	29
10	22	29	44
5	45	59	90
1	231	299	459
0,5	460	598	919
0,1	2 301	2 995	4 603

Napomene: a) Tablica predviđa uzorkovanje slučajnim odabirom.

b) Kada je broj primarnih uzoraka navedenih u tablici 2. veći od oko 10 % jedinica u ukupnoj seriji, broj uzetih primarnih uzoraka može biti manji i izračunava se na sljedeći način:

$$n = n_o / ((1 + (n_o - 1)) / N)$$

gdje je

n = minimalni broj primarnih uzoraka koji se uzimaju

n_o = broj primarnih uzoraka navedenih u tablici 2.

N = broj jedinica u seriji od kojih se može napraviti primarni uzorak.

c) Gdje je uzet jedan primarni uzorak, vjerojatnost otkrivanja neusklađenosti slična je učestalosti neusklađenih ostataka.

d) Za točne ili alternativne vjerojatnosti ili za različite učestalosti neusklađenosti, broj uzoraka koji se uzimaju može se izračunati iz:

$$1 - p = (1 - i)^n$$

pri čemu je „p” vjerojatnost, a „i” je učestalost neusklađenih ostataka u seriji (oboje izraženi kao razlomci, a ne postoci), „n” je broj uzoraka.

4.3. Priprema skupnog uzorka

Postupci za meso i perad opisani su u tablici 3. Svaki se primarni uzorak smatra zasebnim skupnim uzorkom.

Postupci za biljne proizvode, proizvode od jaja i mliječne proizvode opisani su u tablicama 4. i 5. Primarni se uzorci trebaju dobro združiti i izmiješati, ako je izvedivo, da bi tvorili skupni uzorak.

Kada je priprema skupnog uzorka miješanjem neprikladna ili nepraktična, moguće je slijediti sljedeći alternativni postupak. U slučaju gdje se jedinice mogu oštetiti (što bi moglo utjecati na ostatke) u procesu miješanja ili podjele skupnog uzorka, ili gdje velike jedinice ne mogu biti izmiješane tako da se postigne jednakomjerna raspodjela ostataka, u vrijeme uzimanja primarnih uzoraka jedinice se trebaju raspodijeliti nasumice kako bi se pripremilo više laboratorijskih uzoraka za ponovnu analizu. U tom slučaju, koristi se rezultat koji predstavlja srednju vrijednost valjanih rezultata dobivenih iz analiziranih laboratorijskih uzoraka.

Tablica 3.

Meso i perad: opis primarnih uzoraka i minimalna veličina laboratorijskih uzoraka

	Klasifikacija proizvoda (1)	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
Primarni prehrambeni proizvodi životinjskog podrijetla				
1.	Meso sisavaca <i>Napomena:</i> za provedbu analize na ostatke pesticida topivih u mastima uzorci se trebaju uzimati u skladu s dolje navedenim dijelom 2.			
1.1.	Veliki sisavci, cijeli ili pola trupa, obično ≤ 10 kg	Goveda, ovce, svinje	Cijeli ošit ili njegov dio, prema potrebi nadopunjen vratnim mišićem	0,5 kg
1.2.	Mali sisavci, cijeli trup	Kunići	Cijeli trup ili stražnje četvrtine	0,5 kg nakon odstranjenja kože i kostiju
1.3.	Dijelovi mesa sisavaca, pojedinačni svježi/ohlađeni/smrznuti, zapakirani ili uzeti na drugi način	Četvrtine, odresci s kostima, odresci, lopatice	Cijela jedinica/jedinice ili dio velike jedinice	0,5 kg nakon otkoštavanja
1.4.	Dijelovi mesa sisavaca, smrznuti	Četvrtine, odresci s kostima	Zamrznuto meso nakon poprečnog presjeka spremnika ili cijeli (ili dijelovi) pojedinačnih komada mesa	0,5 kg nakon otkoštavanja
2.	Masti sisavaca, uključujući mast sa trupa <i>Napomena:</i> uzorci masti uzeti kako je opisano u dijelovima 2.1., 2.2. i 2.3. mogu se koristiti za utvrđivanje sukladnosti ostataka pesticida u masti, ili cijelom proizvodu s odgovarajućim maksimalnim razinama ostataka.			
2.1.	Veliki sisavci, kod klanja, cijeli ili pola trupa, ≥ 10 kg	Goveda, ovce, svinje	Bubreg, abdominalna ili potkožna mast izrežana iz jedne životinje	0,5 kg
2.2.	Mali sisavci kod klanja, cijeli ili pola trupa, < 10 kg		Abdominalna ili potkožna mast iz jedne ili više životinja	0,5 kg
2.3.	Dijelovi mesa sisavaca	Noge, odresci s kostima, odresci	Ili vidljiva mast, obrezana s jedinice mesa ili cijela jedinica ili dijelovi cijele jedinice (ili cijelih jedinica), gdje se mast ne može obrezati	0,5 kg 2 kg
2.4.	Masno tkivo sisavaca u komadu		Jedinice uzete s najmanje tri mjesta priborom za uzorkovanje	0,5 kg
3.	Iznutrice sisavaca			
3.1.	Jetra sisavaca, svježa, ohlađena, smrznuta		Cijela jetra ili njezin dio	0,4 kg

	Klasifikacija proizvoda (1)	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
3.2.	Bubreg sisavca, svjež, ohlađen, smrznuti		Jedan ili oba bubrega od jedne ili dvije životinje	0,2 kg
3.3.	Srce sisavca, svježe, ohlađeno, smrznuto		Cijelo srce (li srca) ili dio kljetke, ako je srce veliko	0,4 kg
3.4.	Ostale iznutrice sisavaca, svježe, ohlađene, smrznute		Dio ili cijela jedinica jedne ili više životinja, ili poprečni presjek uzet iz smrznutog proizvoda	0,5 kg
4.	Meso peradi <i>Napomena:</i> Za provedbu analize na ostatke pesticida topive u mastima, uzorci se uzimaju u skladu s dolje navedenim dijelom 5			
4.1.	Ptica, većeg trupa > 2 kg	Puran, guska, pijetao, kopun i patka	Bataci, noge i drugo tamno meso	0,5 kg nakon odstranjenja kože i kostiju
4.2.	Ptica, srednje veličine trupa 500 g - 2 kg	Kokoši, biserka, mladi pilići	Bataci, noge ili drugo tamno meso od najmanje tri ptice	0,5 kg nakon odstranjenja kože i kostiju
4.3.	Ptica, malog trupa < 500 g	Prepelica, golub	Trupovi najmanje 6 ptica	0,2 kg mišićnog tkiva
4.4.	Dijelovi ptica, svježi, ohlađeni, smrznuti, zapakirani za prodaju na malo ili na veliko	Noge, četvrtine, prsa i krila	Zapakirane jedinice ili pojedinačne jedinice	0,5 kg nakon odstranjenja kože i kostiju
5.	Masti peradi, uključujući mast sa trupa <i>Napomena:</i> uzorci masti uzeti kako je opisano u dijelovima 5.1. i 5.2. mogu se koristiti za utvrđivanje sukladnosti ostataka pesticida u masti ili u cijelom proizvodu s odgovarajućim maksimalnim razinama ostataka			
5.1.	Ptice kod klanja, cijele ili dio trupa	Pilići, purani	Jedinice abdominalne masti od barem 3 ptice	0,5 kg
5.2.	Dijelovi mesa ptica	Noge, prsni mišić	Ili vidljiva mast obrezana s jedinice/jedinica ili cijela jedinica/jedinice ili dijelovi cijele jedinice/jedinica gdje se mast ne može obrezati	0,5 kg 2 kg
5.3.	Masno tkivo ptica u komadu		Jedinice uzete s najmanje tri mjesta priborom za uzorkovanje	0,5 kg

	Klasifikacija proizvoda ⁽¹⁾	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
6.	Iznutrice peradi			
6.1.	Jestive iznutrice ptica, osim gušče i pačje masne jetre i sličnih visokovrijednih proizvoda		Jedinice od najmanje šest ptica ili iz poprečnog presjeka spremnika	0,2 kg
6.2.	Gušča i pačja masna jetra i slični visokovrijedni proizvodi		Jedinica od jedne ptice ili iz spremnika	0,05 kg

Prerađena hrana životinjskog podrijetla

7.	<p>Sekundarni prehrambeni proizvodi životinjskog podrijetla, sušeno meso.</p> <p>Jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, prerađene životinjske masti, uključujući otopljene ili ekstrahirane masti.</p> <p>Gotova hrana (s jednim sastojkom) životinjskog podrijetla, s materijalom za pakiranje ili manje važnim sastojcima, kao što su arome, začini i mirodije, ili bez njih, i koja je najčešće zapakirana hrana (prepakovana) i spremna za konzumaciju, s ili bez kuhanja.</p> <p>Gotova hrana (iz više sastojaka) životinjskog podrijetla, hrana iz više sastojaka životinjskog i biljnog podrijetla je ovdje uključena ako je sastojak (ili sastojci) životinjskog podrijetla prevladavajući.</p>			
7.1.	Proizvodi od sisavaca ili ptica, usitnjeni, kuhani, konzervirani, sušeni ili proizvodi prerađeni na neki drugi način, uključujući proizvode koji imaju više sastojaka	Šunka, kobasica, mljevena govedina, pileća pašteta	Zapakirane jedinice ili reprezentativni poprečni presjek iz spremnika, ili jedinice (uključujući sokove, ako ih ima) uzete priborom za uzorkovanje	0,5 kg ili 2 kg ako je sadržaj masti < 5 %

⁽¹⁾ Klasifikacija hrane EZ-a: Prilog I. Direktivi 86/362/EEZ i Prilog I. Direktivi 86/363/EEZ, kako su izmijenjene Direktivom 93/57/EZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 1.) i Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ kako je izmijenjena Direktivom 95/38/EZ (SL L 197, 22.8.1995., str. 14.)

Tablica 4.

Biljni proizvodi: opis primarnih uzoraka i minimalna veličina laboratorijskih uzoraka

	Klasifikacija proizvoda ⁽¹⁾	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
	Sve svježe voće			
1.	Sve svježe povrće uključujući krumpir i šećernu repu i isključujući ljekovito i začinsko bilje			
1.1.	Svježi sitniji proizvodi, jedinice općenito < 25 g	Jagodasto voće, grašak, masline	Cijele jedinice ili pakiranja, ili jedinice uzete priborom za uzorkovanje	1 kg
1.2.	Svježi proizvodi srednje veličine, jedinice općenito od 25 do 250 g	Jabuke, naranče	Cijele jedinice	1 kg (najmanje 10 jedinica)
1.3.	Svježi krupniji proizvodi, jedinice općenito > 250 g	Kupusnjače, krastavci, grožđe (grozdovi)	Cijela jedinica/e	2 kg (najmanje 5 jedinica)

	Klasifikacija proizvoda (1)	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
2.	Mahunarke	Grah, sušeni; grašak, sušeni		1 kg
	Žitarice u zrnu	Riža, pšenica		1 kg
	Orašasti plodovi	Osim kokosovog oraaha		1 kg
		Kokosovi orasi		5 jedinica
	Uljarice	Kikiriki		0,5 kg
	Sjemenke za napitke i slatkiše	Kava u zrnu		0,5 kg
3.	Ljekovito i začinsko bilje	Svježi peršin	Cijele jedinice	0,5 kg
		Drugo, svježe		0,2 kg
	<i>(za sušeno bilje vidjeti točku 4. ove tablice)</i>			
	Začini	Sušeni	Cijele jedinice ili uzeto priborom za uzorkovanje	0,1 kg

Prerađena hrana biljnog podrijetla

4.	<p>Sekundarni prehrambeni proizvodi biljnog podrijetla, sušeno voće, povrće, začinsko i ljekovito bilje, hmelj, mljeveni proizvodi od žitarica.</p> <p>Proizvodi biljnog podrijetla, čajevi, biljni čajevi, biljna ulja, sokovi i drugi proizvodi, npr. prerađene masline i melasa od citrusa.</p> <p>Gotova hrana (s jednim sastojkom) biljnog podrijetla, s materijalom za pakiranje ili manje važnim sastojcima, kao što su arome, začini i mirodije, ili bez njih, i koja je zapakirana hrana (pretpakovana) i spremna za konzumaciju, s kuhanjem ili bez njega.</p> <p>Gotova hrana (sa više sastojaka) biljnog podrijetla, uključujući proizvode koji sadrže sastojke životinjskog podrijetla gdje je sastojak (ili sastojci) biljnog podrijetla prevladavajući, kruh i drugi proizvodi od žitarica.</p>			
4.1.	Proizvodi visoke jedinične vrijednosti		Paketi ili jedinice uzeti priborom za uzorkovanje	0,1 kg (2)
4.2.	Kruti proizvodi manje zapremine	Hmelj, čaj, biljni čaj	Zapakirane jedinice ili jedinice uzete priborom za uzorkovanje	0,2 kg
4.3.	Ostali kruti proizvodi	Kruh, brašno, sušeno voće	Pakiranja ili druge cijele jedinice, ili jedinice uzete priborom za uzorkovanje	0,5 kg
4.4.	Tekući proizvodi	Biljna ulja, sokovi	Zapakirane jedinice ili jedinice uzete pomoću naprave za uzorkovanje	0,5 l ili 0,5 kg

(1) Klasifikacija hrane EZ-a: Prilog I. Direktivi 86/362/EEZ i Prilog I. Direktivi 86/363/EEZ, kako su izmijenjene Direktivom 93/57/EZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 1.) i Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ kako je izmijenjena Direktivom 95/38/EZ (SL L 197, 22.8.1995., str. 14.)

(2) Manji laboratorijski uzorak može se uzeti od proizvoda izuzetno visoke vrijednosti, ali se razlog za to treba navesti u zapisniku o uzorkovanju.

Tablica 5

Proizvodi od jaja i mliječni proizvodi: opis primarnih uzoraka i minimalna veličina laboratorijskih uzoraka

	Klasifikacija proizvoda (1)	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
Primarni prehrambeni proizvodi životinjskog podrijetla				
1.	Jaja peradi			
1.1.	Jaja, osim prepelićjih i sličnih		Cijela jaja	12 cijelih kokošnjih jaja, 6 cijelih guščjih ili pačjih jaja
1.2.	Jaja, prepeličja i slična		Cijela jaja	24 cijela jaja
2.	Mlijeko		Cijele jedinice ili jedinice uzete priborom za uzorkovanje	0,5 l

Prerađena hrana životinjskog podrijetla

3.	<p>Sekundarni prehrambeni proizvodi životinjskog podrijetla, sekundarni mliječni proizvodi poput obranog mlijeka, evaporiranog mlijeka i mlijeka u prahu.</p> <p>Jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, mliječne masti, mliječni proizvodi poput maslaca, masla, vrhnja, vrhnja u prahu, kazeina itd.</p> <p>Gotova hrana (s jednim sastojkom) životinjskog podrijetla, industrijski proizvedeni mliječni proizvodi poput jogurta, sireva.</p> <p>Gotova hrana (s više sastojaka) životinjskog podrijetla, industrijski proizvedeni mliječni proizvodi (uključujući proizvode koji sadrže sastojke biljnog podrijetla gdje je sastojak (ili sastojci) životinjskog podrijetla prevladavajući) kao što su proizvodi od sira, pripravci od sira, jogurt s dodatkom okusa, zaslađeno evaporirano mlijeko.</p>			
3.1.	Tekuće mlijeko, mlijeko u prahu, evaporirano mlijeko i vrhnje, mliječni sladoledi, vrhnje, jogurti		Zapakirana jedinica/e ili jedinica/e uzeta priborom za uzorkovanje	0,5 l (tekuće) ili 0,5 kg (kruto)
	<p>i. Evaporirano mlijeko i evaporirano vrhnje u rasutom stanju moraju se temeljito izmiješati prije uzorkovanja, tako da se sa stranica i sa dna spremnika sastruže materijal i dobro se promiješa. Treba odstraniti oko 2 do 3 l i ponovno dobro promiješati prije uzimanja laboratorijskog uzorka.</p> <p>ii. Mlijeko u prahu u rasutom stanju uzorkuje se aseptično, prolazeći suhom cijevi sonde kroz prah jednakomjernom brzinom.</p> <p>iii. Vrhnje u rasutom stanju treba prije uzorkovanja temeljito izmiješati miješalicom, no treba izbjegavati da se pjenjenje, tučenje i bućkanje.</p>			
3.2.	Maslac i maslo	Maslac, sirutkin maslac, nisko kalorični maslačni namazi, bezvodno maslo, bezvodna mliječna mast	Cijela zapakirana jedinica ili dijelovi pakirane jedinice/jedinica uzeta priborom za uzorkovanje	0,2 kg ili 0,2 l

	Klasifikacija proizvoda ⁽¹⁾	Primjeri	Opis primarnog uzorka koji se uzima	Minimalna veličina svakog laboratorijskog uzorka
3.3.	Sirevi, uključujući prerađene sireve			
	Jedinice 0,3 kg ili veće		Cijela jedinica/e ili jedinica/e odrezane priborom za uzorkovanje	0,5 kg
	Jedinice < 0,3 kg			0,3 kg
	<i>Napomena:</i> Sirevi s okruglom bazom uzorkuju se tako da se naprave dva reza radijalno od središta. Sirevi s pravokutnom bazom uzorkuju se tako da se naprave dva reza paralelna sa stranama sira.			
3.4.	Tekući, smrznuti ili sušeni proizvodi od jaja		Jedinica/e uzete aseptično priborom za uzorkovanje	0,5 kg

⁽¹⁾ Klasifikacija hrane EZ-a: Prilog I. Direktivi 86/362/EEZ i Prilog I. Direktivi 86/363/EEZ, kako su izmijenjene Direktivom 93/57/EZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 1.) i Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ kako je izmijenjena Direktivom 95/38/EZ (SL L 197, 22.8.1995., str. 14.)

4.4. Priprema laboratorijskog uzorka

Ako je skupni uzorak veći nego što je potrebno za laboratorijski uzorak, uzorak treba razdijeliti kako bi se osigurao reprezentativni dio. Pritom se može koristiti pribor za uzorkovanje, postupak četvrtanja, ili neki drugi odgovarajući postupak za smanjenje veličine uzorka, no jedinice svježih biljnih proizvoda ili cijelih jaja ne bi se trebale rezati ili lomiti. Ako je potrebno, u ovom se stadiju uzimaju identični laboratorijski uzorci za ponovnu analizu ili se uzorci pripremaju koristeći prije opisani alternativni postupak. Minimalne veličine laboratorijskih uzoraka navedene su u tablicama 3., 4. i 5.

4.5. Vođenje zapisnika o uzorkovanju

Uzorkivač mora zabilježiti narav i podrijetlo serije; vlasnika serije, opskrbljivača ili prijevoznika; datum i mjesto uzorkovanja; i sve druge relevantne informacije. Treba zabilježiti svako odstupanje od preporučene metode uzorkovanja. Potpisana kopija zapisnika mora biti priložena svakom identičnom laboratorijskom uzorku, a jednu kopiju zadržava uzorkivač. Jedna se kopija zapisnika o uzorkovanju treba uručiti vlasniku serije, ili zastupniku vlasnika, bez obzira hoće li mu biti dostavljen laboratorijski uzorak ili ne. Ako su zapisnici o uzorkovanju u elektroničkom obliku, trebaju se podijeliti istim primateljima i držati se istovjetnog dokazivog i provjerenog slijeda.

4.6. Pakiranje i prijenos laboratorijskog uzorka

Laboratorijski se uzorak stavlja u čist i inertni spremnik koji omogućava sigurnu zaštitu od onečišćenja, oštećenja i curenja. Spremnik treba biti zapečaćen, sigurnosno označen s priloženim zapisnikom o uzorkovanju. Ako se koristi barkod, preporučuje se i dostavljanje alfanumeričkih podataka. Uzorak treba dostaviti u laboratorij što je prije moguće. Treba izbjegavati kvarenje tijekom prijevoza, odnosno potrebno je svježe uzorke držati na hladnom, a smrznute uzorke održati u smrznutom stanju. Uzorke mesa i peradi treba zamrznuti prije otpreme, osim ako ih je moguće otpremiti u laboratorij prije nego što dođe do kvarenja.

4.7. Priprema analitičkog uzorka

Laboratorijskom uzorku daje se jedinstvena oznaka koja se zajedno s datumom primanja i veličinom uzorka bilježi u zapisniku o uzorkovanju. Dio proizvoda koji se analizira ⁽¹⁾, ⁽²⁾, odnosno analitički uzorak, treba izdvojiti što je prije moguće. Tamo gdje se razina ostataka izračunava tako da se uključuju dijelovi koji nisu analizirani ⁽³⁾, mora se zabilježiti težina odvojenih dijelova.

4.8. Priprema i skladištenje analitičke probe

Analitički uzorak treba biti, ako je potrebno, usitnjen i dobro izmiješan, da bi se omogućilo izdvajanje reprezentativnih analitičkih proba. Veličina analitičke probe određuje se analitičkom metodom i učinkovitošću miješanja. Metode za usitnjavanje i miješane potrebno je zabilježiti, ali one ne bi smjele utjecati na ostatke prisutne u

⁽¹⁾ Klasifikacija hrane EZ-a: Prilog I. Direktivi 86/362/EEZ i Prilog I. Direktivi 86/363/EEZ, kako su izmijenjene Direktivom 93/57/EZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 1.) i Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ kako je izmijenjena Direktivom 95/38/EZ (SL L 197, 22.8.1995., str. 14.)

⁽²⁾ Dio proizvoda na koje se primjenjuju maksimalne vrijednosti: Prilog I. Direktivi 90/642/EEZ, kako je izmijenjena Direktivom 93/58/EEZ (SL L 211, 23.8.1993., str. 6.)

⁽³⁾ Na primjer, koštice koštičavoga voća ne analiziraju se, ali se razina ostataka izračunava pod pretpostavkom da su one uključene, ali da ne sadrže ostatke. Vidjeti napomenu 12.

analitičkom uzorku. Ako je potrebno, analitički uzorak se treba obraditi pod posebnim uvjetima, odnosno na temperaturi ispod nule, kako bi se štetni učinci sveli na minimum. Ako bi obrada mogla utjecati na ostatke, te ako nisu dostupni primjenjivi alternativni postupci, analitička proba se može sastojati od cijelih jedinica ili segmenata odstranjenih iz cijelih jedinica. Ako se analitička proba zbog toga sastoji od nekoliko jedinica ili segmenata, nije vjerojatno da će biti reprezentativan dio analitičkog uzorka te je potrebno analizirati dostatan broj identičnih dijelova da bi se ustanovila mjerna nesigurnost srednje vrijednosti. Ako se analitičke probe pohranjuju prije analize, metoda i dužina skladištenja trebala bi biti takva da ne djeluje na razinu prisutnih ostataka. Dodatni dijelovi moraju se izdvojiti za identične i potvrdne analize, prema potrebi.

4.9. Shematski prikazi

Shematski prikazi gore opisanih postupaka uzorkovanja, dani su u dokumentu navedenom u bilješki 8 na stranici 30.

5. MJERILA ZA ODREĐIVANJE SUKLADNOSTI

Analitički rezultati moraju se izvesti iz jednog ili više laboratorijskih uzoraka uzetih iz serije i primljenih u dobrom stanju za analizu. Rezultate moraju podržati prihvatljivi podaci o kontroli kvalitete analize ⁽¹⁾. Ako se utvrdi da je ostatak veći od maksimalnih razina ostataka, treba potvrditi njegov identitet, a analizom jednog ili više dodatnih analitičkih proba dobivenih iz prvobitnog laboratorijskog uzorka (ili laboratorijskih uzoraka) treba se provjeriti njegova koncentracija.

Maksimalne razine ostataka odnose se na skupni uzorak.

Serija je u skladu s maksimalnim razinama ostataka gdje analitički rezultati na pokazuju prekoračenje vrijednosti maksimalnih razina ostataka.

U slučaju gdje rezultati za skupni uzorak pokazuju prekoračenje vrijednosti maksimalnih razina ostataka, odluka da serija nije sukladna mora uzeti u obzir:

- i. rezultate dobivene od jednog ili više laboratorijskih uzoraka, prema potrebi, i
- ii. točnost i preciznost analize, kao što je naznačeno u pratećoj kontroli kvalitete podataka.

⁽¹⁾ Postupci kontrole kvalitete za analizu ostatka pesticida. Dokument SANCO/3103/2000; izmjene se mogu naći na internet stranici Komisije.